ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΕΙΑ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

Ἐν Ἀθήναις τῇ 17 Ἰουνίου 1941 | ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟΝ | Ἀριθμὸς φύλλου 197

ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

Περὶ τοῦ Ἀναλυτικοῦ καὶ τοῦ Ὡρολογίου Προγράμματος τῶν ἑξαταξίων Γυμνασίων παλαιοῦ τύπου κατὰ τὸ σχολικὸν ἔτος 1940—1941.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΕΙΑ

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει: τὸ ἄρθρον 5 τοῦ Νόμου 4373 «περὶ διαρρυθμίσεως τῶν σχολείων τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως», τὸ ἄρθρον 8 ἐδάφ. 1 παρ. ε' τοῦ Νόμου 4653 περὶ διοικήσεως τῆς Ἐκπαιδεύσεως καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 58 τοῦ 1941 πρᾶξιν τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου Ἐκπαιδεύσεως ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον μόνον

Τὰ ἐν τοῖς ἑξαταξίοις γυμνασίοις παλαιοῦ τύπου ἀμφοτέρων τῶν φύλων διδασκόμενα μαθήματα, ὁ πρὸς διδασκαλίαν ἑκάστου ἐξ αὐτῶν ἀναγκαῖος χρόνος καὶ ἡ κατὰ τάξεις κατανομὴ τῆς ἐξ ἑκάστου τῶν μαθημάτων διδακτέας ὕλης ὁρίζονται διὰ τὸ σχολικὸν ἔτος 1940—1941 ὡς ἀκολούθως:

1. ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ.

Τάξις Γ'.

Θερινὴ περίοδος. Ὥρα 1.

Φθινοπωρινὴ περίοδος Ὥρα 1.

Μετὰ σύντομον εἰσαγωγὴν εἰς τὴν Καινὴν Διαθήκην ἀνάγνωσις καὶ ἑρμηνεία περικοπῶν ἐκ τοῦ Εὐαγγελίου, ἀναφερομένων ἰδίως εἰς τὰς θρησκευτικὰς καὶ ἠθικὰς διδασκαλίας τοῦ Ἰησοῦ.

Τάξις Δ'.

Θερινὴ περίοδος. Ὧραι 2.

Φθινοπωρινὴ περίοδος. Ὧραι 2.

α') Εἰκόνες ἐκ τοῦ ἔργου τῶν Ἀποστόλων ἐξ ἀναγνώσεως καὶ ἑρμηνείας τῶν οἰκείων περικοπῶν τῶν πράξεων τῶν Ἀποστόλων μέχρι τέλους τῆς θερινῆς περιόδου.

β') Ἱστορία τοῦ ἔργου τῆς Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων μὲ κέντρον τὰς θρησκευτικὰς φυσιογνωμίας τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, αἵτινες συνετέλεσαν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς διδασκαλίας αὐτῆς.

Τάξις Ε'.

Θερινὴ περίοδος. Ὧραι 2.

Φθινοπωρινὴ περίοδος. Ὧραι 2.

1. Ὀρθόδοξος Κατήχησις δι' ἀνακεφαλαιώσεως καὶ συστηματοποιήσεως τῶν ἐν ταῖς προηγουμέναις τάξεσιν ἐξαχθεισῶν θρησκευτικῶν ἀληθειῶν. Κατάδειξις τῆς ὑπεροχῆς τῆς Χριστιανικῆς ἔναντι τῶν λοιπῶν θρησκειῶν.

2. Στοιχειώδης καὶ κατὰ τὸ δυνατὸν ἐποπτικὴ Λειτουργική.

Τάξις ΣΤ'.

Θερινὴ περίοδος. Ὥρα 1.

Φθινοπωρινὴ περίοδος. Ὧραι 2.

Χριστιανικὴ ἠθικὴ δι' ἀνακεφαλαιώσεως καὶ συστηματοποιήσεως τῶν ἐν ταῖς προηγουμέναις τάξεσιν ἐξαχθεισῶν ἀληθειῶν.

2. ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

Τάξις Γ'.

Θερινὴ περίοδος. Ὧραι 8.

Φθινοπωρινὴ περίοδος. Ὧραι 11.

1. Ἀνάγνωσις συγγραφέων.

Ἀνάγνωσις καὶ ἑρμηνεία ἐκλογῶν ἐκ τῆς Ἱστορίας τοῦ Ἡροδότου (ἰδίως ἀφορωσῶν εἰς περιγραφὴν τῶν ἠθῶν λαῶν παρουσιαζομένων ἐν τῇ ἱστορικῇ διδασκαλίᾳ τῆς τάξεως). Λογικὴ καὶ πραγματικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἀναγινωσκομένων ἀνάλογος πρὸς τὴν γενομένην ἐν τῇ δευτέρᾳ τάξει κατὰ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ Ξενοφῶντος.

Ὁ Ἡρόδοτος καὶ ὁ Ξενοφῶν ὡς ἱστορικοὶ συγγραφεῖς.

β') Ἀνάγνωσις καὶ ἑρμηνεία πρῶτον μὲν ἑνὸς ἐκ τῶν μικρῶν δικανικῶν λόγων τοῦ Λυσίου (π.χ. τῶν ὑπὲρ τοῦ ἀδυνάτου, περὶ τοῦ σιτου, ὑπὲρ Μαντιθέου κατὰ σιτοπωλῶν, κατὰ Φίλωνος, κατ' Ἐργοκλέους κλ.) κατόπιν δὲ καὶ ἑνὸς ἐκ τῶν μικροτέρων συμβουλευτικῶν ἢ ἐπιδεικτικῶν λόγων τοῦ Ἰσοκράτους (π. χ. πρὸς Νικοκλέα, περὶ εἰρήνης, Εὐαγόρου, πρὸς Δημόνικον κλ.).

Λογικὴ ἐπεξεργασία καὶ σύνδεσις τῶν ἑκάστοτε ἀναγινωσκομένων μερῶν ἑκάστου λόγου πρὸς συναγωγὴν τῶν κυριωτάτων νοημάτων αὐτοῦ.

Πραγματικὴ ἐπεξεργασία τῶν αὐτῶν πρὸς συναγωγήν, ταξινόμησιν καὶ ἐκτίμησιν τόσον τῶν γενικῶν συνθηκῶν, αἱ ὁποῖαι ἐπροκάλεσαν ἐν Ἑλλάδι τὴν γένεσιν καὶ ἀνάπτυξιν τῆς ρητορείας, ὅσον τῶν εἰδικῶν καὶ σχετικῶν πρὸς τοὺς ἀναγινωσκομένους λόγους δικαστικῶν, πολιτειακῶν, πολιτικῶν, ἠθικῶν, θρησκευτικῶν κλ. συνθηκῶν.

Στοιχειώδης καλαισθητικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἀναγινωσκομένων πρὸς σχηματισμὸν ἁπλῶν καὶ σαφῶν ἐννοιῶν τοῦ ρητορικοῦ λόγου, τῶν διαφόρων γενῶν αὐτοῦ, τῶν κυρίων μερῶν τοῦ ρητορικοῦ λόγου ἑκάστου γένους, τοῦ ρητορικοῦ ὕφους καὶ τῶν εἰδῶν αὐτοῦ, τῶν μέσων τῆς ρητορικῆς ἐκφράσεως κλ Ὁ Λυσίας καὶ ὁ Ἰσοκράτης ὡς ρήτορες.

2. Γλωσσικὴ διδασκαλία. — Α'. Γραμματική. Ἐπ' εὐκαιρίᾳ παρατηρουμένων ἐλλείψεων τῶν μαθητῶν εἰς τὴν Γραμματικὴν τοῦ Ἀττικοῦ πεζοῦ λόγου, ἐπανεξέτασις τῶν σχετικῶν μερῶν μετ' ἀναλόγων ἐργασιῶν τῶν μαθητῶν ἐφαρμογῆς καὶ ἐντυπώσεως ὡς ἐν ταῖς προηγουμέναις τάξεσιν. Ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἀναγνώσεως τοῦ Ἡροδότου συντομωτάτη ἐξέτασις τῆς Γραμματικῆς τῆς Ἰωνικῆς διαλέκτου ἐν ἀντιπαραβολῇ πρὸς τὴν τῆς Ἀττικῆς.

Β') Συντακτικόν. — Ἐπὶ τῇ βάσει καταλλήλων καὶ ἤδη ἡρμηνευμένων μερῶν ἐκ τῶν ἀναγιγνωσκομένων Ἀττικῶν συγγραφέων καὶ κατόπιν προμελέτης αὐτῶν ἀπὸ καθοριζομένης συντακτικῆς ἀπόψεως ὑπὸ τῶν μαθητῶν συστηματικωτέρα ἐξέτασις τῶν κυριωτέρων συντακτικῶν φαινομένων τοῦ ἀρχαίου λόγου.

Στοιχειώδης ἐξέτασις τῆς ἀρχιτεκτονικῆς τοῦ ἀρχαίου λόγου καὶ κατάδειξις τῆς συμβολῆς αὐτῆς εἰς τὴν λογικὴν καὶ καλλιεπῆ παράστασιν τῶν νοημάτων.

Ποικίλαι ἐργασίαι τῶν μαθητῶν: Α') πρὸς ἐφαρμογὴν τῶν ἑκάστοτε ἐξεταζομένων μερῶν τοῦ Συντακτικοῦ (ὡς α') προφορικὴ ἢ γραπτὴ ἐν τῷ σχολείῳ μετάφρασις ἐκ τοῦ ἀρχαίου εἰς τὸ νέον καὶ τανάπαλιν προτάσεων σχετικῶν πρὸς τὰ μέρη ταῦτα διδομένων ὑπὸ τοῦ διδάσκοντος. β') Ὅμοιαι μεταφράσεις προτάσεων συντιθεμένων ὑπ' αὐτῶν τῶν μαθητῶν καὶ σύνδεσις τῶν μεταφραζομένων εἰς τὸ ἀρχαῖον εἰς μικρὰς συνθέσεις κλ. Β') πρὸς ἐφαρμογὴν μειζόνων καὶ αὐτοτελῶν δεδιδαγμένων τμημάτων αὐτοῦ (ὡς α' γραπτὴ ἐν τῷ σχολείῳ μετάφρασις ἐκ τοῦ ἀρχαίου εἰς τὸ

νέον καὶ τἀνάπαλιν σειρᾶς προτάσεων ἀναφερομένων εἰς τὸ ἑκάστοτε ἐφαρμοζόμενον τμῆμα καὶ ἄμεσος διόρθωσις αὐτῶν ὑπὸ τῶν μαθητῶν, δ' γραπτὴ ἐν τῷ σχολείῳ μετάφρασις ἐκ τοῦ ἀρχαίου εἰς τὸ νέον καὶ τἀνάπαλιν δεδιδαγμένου κειμένου, παρουσιάζοντος τὰ πρὸς ἐφαρμογὴν συντακτικὰ φαινόμενα κλ.).

Τάξις Δ'.

Θερινὴ περίοδος. Ὧραι 8.

Φθινοπωρινὴ περίοδος. Ὧραι 12.

1. Ἀνάγνωσις συγγραφέων. α) Ἀνάγνωσις καὶ ἑρμηνεία ἑνὸς ἐκ τῶν Ὀλυνθιακῶν ἢ ἑνὸς ἐκ τῶν Φιλιππικῶν τοῦ Δημοσθένους.

Λογικὴ καὶ πραγματικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἑκάστοτε ἀναγιγνωσκομένων μερῶν ἑκάστου λόγου ἀνάλογος πρὸς τὴν γενομένην ἐν τῇ τρίτῃ τάξει κατὰ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ Λυσίου καὶ τοῦ Ἰσοκράτους. Καλαισθητικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἑκάστοτε ἀναγιγνωσκομένων πρὸς καθαρωτέραν διαγραφὴν τῶν ἐννοιῶν τοῦ ρητορικοῦ λόγου, τῶν διαφόρων γενῶν αὐτοῦ, τῶν κυρίων μερῶν τοῦ ρητορικοῦ λόγου, τῶν εἰδῶν τοῦ ρητορικοῦ ὕφους, τῶν μέσων τῆς ρητορικῆς ἐκφράσεως κλ. Ὁ Δημοσθένης ὡς ῥήτωρ. Ἡ ρητορεία ἐν Ἀθήναις.

β') Ἀνάγνωσις καὶ ἑρμηνεία κατ' ἐκλογὴν ἱστορικῶν μερῶν τοῦ Θουκυδίδου, ἀποτελούντων αὐτοτελῆ τμήματα.

Λογικὴ καὶ πραγματικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἑκάστοτε ἀναγινωσκομένων.

Συμπλήρωσις τῆς ἐννοίας τῆς Ἱστοριογραφίας διὰ τῆς ἀναγνώσεως τοῦ Θουκυδίδου. Ὁ Θουκυδίδης ὡς ἱστορικὸς συγγραφεύς.

Γενικὴ τις σύγκρισις τούτου πρὸς τὸν Ἡρόδοτον καὶ τὸν Ξενοφῶντα.

γ') Ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ ἔτους ἀνάγνωσις καὶ ἑρμηνεία μιᾶς ραψῳδίας τῆς Ὁμήρου Ὀδυσσείας, καὶ μιᾶς ραψῳδίας τῆς Ὁμήρου Ἰλιάδος, ὁλοκλήρου ἢ κατὰ τὰ κύρια αὐτῶν μέρη.

Λογικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἑκάστοτε ἀναγινωσκομένων πρὸς συμπερίληψιν τῶν κυρίων νοημάτων αὐτῶν.

Πραγματικὴ ἐπεξεργασία τῶν αὐτῶν πρὸς συναγωγὴν καὶ ταξινόμησιν τῶν κυριωτέρων στοιχείων τοῦ πολιτισμοῦ, τῶν ἀπαντώντων εἰς αὐτά. Ὁ Ὁμηρικὸς πολιτισμὸς καὶ ἡ περαιτέρω ἐξέλιξις αὐτοῦ εἰς τὴν ἀρχαίαν Ἑλλάδα. Ἐκτίμησις τῆς ἐξελίξεως.

Ἐπὶ τῇ βάσει τῆς μέχρι τοῦδε ἀναγνώσεως τοῦ Ὁμήρου καὶ ἐν παραλληλισμῷ καὶ πρὸς τὸ νεοελληνικὸν ἔπος καθορισμὸς τῆς ἐννοίας τοῦ ἔπους καὶ δὴ τοῦ ἡρωϊκοῦ καὶ τῶν μέσων τῆς ἐπικῆς παραστάσεως. Στοιχειώδης ἐξέτασις τῆς σχέσεως τῆς επικῆς ποιήσεως πρὸς τὰ γνωστὰ λογοτεχνικὰ εἴδη (ἱστορίαν, μυθιστοριαν, ρητορείαν) καὶ πρὸς τὰς εἰκαστικὰς τεχνας ὡς τὴν Πλαστικὴν καὶ Γραφικήν. Ἀνεύρεσις μερῶν μεταξὺ τῶν ἀναγινωσκομένων, διδόντων ἀφορμὴν εἰς πλαστικὴν καὶ γραφικὴν παράστασιν καὶ χρησιμοποίησιν αὐτῶν εις ταύτην.

Σύντομος ἐξέτασις τοῦ δακτυλικοῦ ἑξαμέτρου καὶ ἄσκησις τῶν μαθητῶν εἰς ἔμμετρον ἀνάγνωσιν τοῦ ἑκάστοτε ἑρμηνευομένου μέρους.

2. Γλωσσικὴ διδασκαλία. Α') Γραμματική. Ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἀναγνώσεως τοῦ Ὁμήρου σύντομος ἀντιπαραβολὴ τῆς Ὁμηρικῆς Γραμματικῆς πρὸς τὴν τῆς Ἀττικῆς διαλέκτου.

Β') Συντακτικόν. Ἀσκήσεις διὰ τὴν ἐμπέδωσιν τῆς κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος διδαχθείσης ὕλης καὶ συμπληρωματικὴ ἐξέτασις τῶν κυριωτέρων συντακτικῶν φαινομένων τοῦ ἀρχαίου λόγου. Ποικίλαι ἐργασίαι τῶν μαθητῶν πρὸς ἐφαρμογὴν τῶν ἑκάστοτε ἐξεταζομένων, ὡς ἐν τῇ Γ' τάξει.

Τάξις Ε'.

Θερινὴ περίοδος. Ὧραι 7.

Φθινοπωρινὴ περίοδος. Ὧραι 12.

1. Ἀνάγνωσις συγγραφέων. α') Ἀνάγνωσις καὶ ἑρμηνεία τοῦ Κρίτωνος τοῦ Πλάτωνος ἢ ἐκλεκτῶν μερῶν ἐκ τῆς Ἀπολογίας τοῦ Σωκράτους τοῦ αὐτοῦ φιλοσόφου (ἰδίως τοῦ τρίτου μέρους αὐτῆς)

Λογικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἀναγινωσκομένων πρὸς συμπερίληψιν τῶν κυριωτέρων νοημάτων αὐτῶν.

Ἐπεξεργασία τῶν ἀναγινωσκομένων ἀπὸ φιλοσοφικῆς-ἠθικῆς ἀπόψεως πρὸς ἐξεύρεσιν τῶν φιλοσοφικῶν καὶ ἠθικῶν ἀρχῶν τοῦ Σωκράτους – Πλάτωνος καὶ ἐκτίμησις αὐτῶν (π. χ. εἰς τὸν Κρίτωνα τῶν ἀρχῶν: τοῦ ἀπολύτως ὑπακούειν εἰς τοὺς νόμους τῆς πατρίδος, ἐν πάσῃ δὲ περιπτώσει τοῦ μὴ ἀνταδικεῖν). Σύγκρισις τῶν ἀνωτέρω ἔργων τοῦ Πλάτωνος πρὸς τὰ λοιπὰ μέχρι τοῦδε ἀναγνωσθέντα προϊόντα τοῦ πεζοῦ λόγου καὶ καθορισμὸς τῶν διακριτικῶν αὐτῶν γνωρισμάτων πρὸς σχηματισμὸν σαφοῦς ἐννοίας τοῦ φιλοσοφικοῦ ἔργου.

β') Ἀνάγνωσις καὶ ἑρμηνεία μιᾶς ἐκ τῶν ἁπλουστέρων παρὰ Θουκυδίδῃ δημηγοριῶν.

Λογικὴ καὶ πραγματικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἀναγινωσκομένων.

γ') Μετὰ συντομωτάτην εἰσαγωγὴν εἰς τὴν γένεσιν τοῦ δράματος ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Ἑλλάδι, εἰς τὰ περὶ τῶν πρώτων δραματοποιῶν, τὰ περὶ τῶν δραματικῶν ἀγώνων, τοῦ χρόνου καὶ τοῦ τρόπου τῶν παραστάσεων καὶ τοῦ ἀρχαίου Θεάτρου, ἀνάγνωσις καὶ ἑρμηνεία μιᾶς ἐκ τῶν τραγῳδιῶν τοῦ Εὐριπίδου (τῆς Ἰφιγενείας ἐν Ταύροις) ὅλης ἢ κατὰ τὰ κύρια αὐτῆς μέρη, τῶν λοιπῶν ἀναγινωσκομένων ἐκ μεταφράσεως εἰς τὴν νέαν Ἑλληνικήν, ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς φθινοπωρινῆς περιόδου καὶ ἐφεξῆς.

Λογικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἀναγινωσκομένων πρὸς συμπερίληψιν τῶν κυριωτάτων νοημάτων αὐτῶν καὶ ὑποτύπωσιν διαγράμματος τοῦ ὅλου δράματος.

Καλαισθητικὴ ἐπεξεργασία αὐτῶν πρὸς καθορισμὸν τῶν μερῶν τοῦ δράματος, τοῦ μύθου καὶ τῆς πλοκῆς αὐτοῦ, τῆς κυρίας ἰδέας του, τῶν δραματικῶν χαρακτήρων καὶ τῶν λοιπῶν δραματικῶν στοιχείων.

Σύντομος ἐξέτασις τοῦ ἰαμβικοῦ τριμέτρου καὶ ἄσκησις τῶν μαθητῶν εἰς τὴν ἔμμετρον ἀνάγνωσιν τῶν διαλογικῶν μερῶν.

δ) Συνέχισις τῆς ἀναγνώσεως καὶ ἑρμηνείας μὴ ἀναγνωσθέντων μερῶν τῆς Ὁμήρου Ὀδυσσείας καὶ Ἰλιάδος.

Ἐπεξεργασία τῶν ἀναγινωσκομένων ὡς ἐν τῇ Δ' τάξει. Συμπλήρωσις τῆς εἰκόνος τοῦ Ὁμήρου ὡς προτύπου τῆς ἐπικῆς ποιήσεως.

2. Γλωσσικὴ διδασκαλία.—Ἀσκήσεις διὰ τὴν ἐμπέδωσιν τῆς κατὰ τὰ παρελθόντα ἔτη διδαχθείσης συντακτικῆς ὕλης. Σύγκρισις διαφόρων γραμματικῶν καὶ συντακτικῶν φαινομένων τοῦ ἀρχαίου λόγου πρὸς τὰ ἀντίστοιχα τῆς Λατινικῆς, Νέας Ἑλληνικῆς καὶ Γαλλικῆς. Κατάδειξις τῶν ὁμοιοτήτων καὶ διαφορῶν αὐτῶν. Ἡ Ἀρχιτεκτονικὴ τοῦ ἀρχαίου λόγου καὶ ἡ συμβολὴ αὐτῆς εἰς τὴν λογικὴν καὶ καλλιεπῆ παράστασιν τῶν νοημάτων. Διαφορὰ ὕφους συγγραφέων τοῦ αὐτοῦ λογοτεχνικοῦ εἴδους. Ἀσκήσεις τῶν μαθητῶν εἰς τὴν μεταφορὰν πεζῶν τεμαχίων ἐκ τοῦ ἀρχαίου εἰς τὸ νέον καὶ τἀνάπαλιν Συμπλήρωσις τῶν παρατηρουμένων ἐλλείψεων τῶν μαθητῶν εἰς τὴν Γραμματικὴν καὶ τὴν σύνταξιν τοῦ Ἀττικοῦ πεζοῦ λόγου.

Τάξις ΣΤ'.

Θερινὴ περίοδος. Ὧραι 9

Φθινοπωρινὴ περίοδος. Ὧραι 12

1. Ἀνάγνωσις συγγραφέων.—α') Ἀνάγνωσις καὶ ἑρμηνεία μιᾶς ἐκ τῶν τραγῳδιῶν τοῦ Σοφοκλέους, ὅλης ἢ κατὰ τὰ κύρια αὐτῆς μέρη, τῶν λοιπῶν ἀναγινωσκομένων ἐκ δοκίμου μεταφράσεως εἰς τὴν νέαν Ἑλληνικήν.

Λογική ἐπεξεργασία τῶν ἀναγινωσκομένων πρὸς συμπερίληψιν τῶν κυριωτέρων νοημάτων των καὶ ὑποτύπωσιν διαγράμματος τῆς ὅλης τραγωδίας.

Καλαισθητικὴ ἐπεξεργασία αὐτῶν, ὡς ἐν τῇ Ε΄ τάξει πρὸς καθορισμὸν τῶν αὐτόθι ἀναγραφομένων στοιχείων, ἔτι δὲ τῆς φύσεως ἐν γένει τοῦ τραγικοῦ (χαρακτηριστικά του: τάσις τοῦ ἥρωος πρὸς ἀνώτερα ἀγαθὰ καὶ ἀγὼν ὑπὲρ αὐτῶν, διαμαρτία του, πτῶσις του) καὶ τῆς ἐπιδράσεώς του (ἔλεος πρὸς τὸν ἥρωα, φόβος ὑποκειμενικός, κάθαρσις διὰ τῆς ἀξιοπρεποῦς πτώσεως τοῦ ἥρωος καὶ τῆς ὑποταγῆς του εἰς τοὺς νόμους τῆς ἠθικῆς τάξεως τοῦ κόσμου), τοῦ τυπικοῦ ἢ γενικῶς ἀνθρωπίνου τῶν χαρακτήρων ἐν τῷ ἀρχαίῳ δράματι, τῆς συνθέσεώς του ἐκ τῆς ἐπικῆς καὶ τῆς λυρικῆς ποιήσεως

Ἄσκησις τῶν μαθητῶν εἰς τὴν ἔμμετρον ἀνάγνωσιν τῶν διαλογικῶν μερῶν.

β΄) Ἀνάγνωσις καὶ ἑρμηνεία τοῦ παρὰ Θουκυδίδῃ Ἐπιταφίου τοῦ Περικλέους.

Λογικὴ ἐπεξεργασία τοῦ λόγου πρὸς συμπερίληψιν τῶν κυρίων νοημάτων του.

Πραγματικὴ ἐπεξεργασία αὐτοῦ πρὸς συναγωγὴν τῶν ἐν αὐτῷ ἐξαιρομένων στοιχείων τοῦ Ἀθηναϊκοῦ πολιτισμοῦ κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἀκμῆς. Ἐκτίμησις αὐτῶν

γ΄) Ἀνάγνωσις καὶ ἑρμηνεία ἐκλεκτῶν μερῶν ἐκ τοῦ Φαίδωνος τοῦ Πλάτωνος συμπληρουμένη δι' ἀναγνώσεως γλαφυρῶν περιλήψεων τῶν λοιπῶν μερῶν. Λογικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἀναγινωσκομένων πρὸς συμπερίληψιν τῶν κυρίων νοημάτων των.

Ἐπεξεργασία τῶν ἀναγινωσκομένων ἀπὸ φιλοσοφικῆς ἀπόψεως πρὸς συναγωγὴν καὶ ταξινόμησιν τῶν ἐν αὐτοῖς περιεχομένων φιλοσοφικῶν ἰδεῶν. Ἡ σημασία τοῦ Πλάτωνος ὡς φιλοσόφου. Ἡ ἰδεολογία του (αἱ ἔννοιαι τοῦ εἴδους, τὰ εἴδη ἢ ἄλλως αἱ ἰδέαι ὑπάρχουν πρὸ καὶ ὑπεράνω τῶν καθ' ἕκαστον ἀντικειμένων, τὰ ὁποῖα ὑφίστανται τὴν δημιουργικὴν ἐπίδρασίν των καὶ προσαρμόζονται πρὸς αὐτὰς) καὶ ἡ περαιτέρω παντοία ἐπίδρασίς της. Ἀσκήσεις τῶν μαθητῶν εἰς τὴν μεταφορὰν πεζῶν τεμαχίων ἐκ τοῦ ἀρχαίου εἰς τὸ νέον καὶ τἀνάπαλιν. Συμπλήρωσις τῶν παρατηρουμένων ἐλλείψεων τῶν μαθητῶν ὡς πρὸς τὴν Γραμματικὴν καὶ τὴν σύνταξιν τοῦ ἀττικοῦ πεζοῦ λόγου.

Σημ. Εἰς ἑκάστην τάξιν δέον κατὰ κανόνα νὰ προηγῆται ἡ ἀνάγνωσις συγγραφέων γνωστῶν εἰς τοὺς μαθητὰς ἐκ τοῦ παρελθόντος σχολικοῦ ἔτους, τοῦ χρόνου διδασκαλίας τῶν ἐπὶ μέρους κειμένων καθοριζομένου κατὰ τὰ λοιπὰ ὑπὸ τῶν διδασκόντων ἐν συνεννοήσει μετὰ τοῦ Γυμνασιάρχου.

3. ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

Τάξις Γ΄.

Θερινὴ περίοδος. Ὧραι 3.

Φθινοπωρινὴ περίοδος. Ὧραι 3.

1. Ἀνάγνωσις ἐκ καταλλήλου συλλογῆς ἢ καὶ ἐξ αὐτοτελῶν βιβλίων πεζῶν (ἰδίως ἐκτενεστέρων διηγημάτων) καὶ ποιητικῶν (ἐντέχνων καὶ δημοτικῶν, ἰδίως δὲ ἐπικολυρικῶν καὶ ἐκλογῶν ἐξ ἐπικῶν) νεοελληνικῶν ἀναγνωσμάτων. Γλωσσική, λογικὴ καὶ πραγματικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἀναγινωσκομένων, ὡς ἐν ταῖς προηγουμέναις τάξεσι.

Λογοτεχνικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἀναγινωσκομένων. Βαθυτέρα ἐξέτασις τῶν μέσων τῆς λογοτεχνικῆς παραστάσεως. Καλαισθητικὴ ἀνάγνωσις πεζῶν καὶ ἀνάγνωσις καὶ ἀπαγγελία ποιητικῶν ἔργων. Πληροφορίαι περὶ τῶν ἀναγινωσκομένων εἰδῶν τοῦ λόγου (ἐκτενοῦς διηγήματος, ἐπικολυρικοῦ καὶ ἐπικοῦ ποιήματος κλ.) καὶ τῶν ἀναγινωσκομένων συγγραφέων.

Μετρική. Οἱ συνηθέστεροι τῶν ἰαμβικῶν στίχων (ὁ ἑνδεκασύλλαβος καὶ δωδεκασύλλαβος) καὶ ὁ τροχαϊκὸς ὀκτασύλλαβος. Σύγκρισις ἰαμβικοῦ καὶ τροχαϊκοῦ ρυθμοῦ. Οἱ στίχοι τοῦ τρισυλλάβου ρυθμοῦ (δακτυλικοί, ἀναπαιστικοί). Στίχοι μεικτοί, στίχοι ἐλεύθεροι.

2. Γραπταὶ ἐκθέσεις. (Κοιναὶ τῆς τάξεως ἢ ἀτομικαὶ τῶν μαθητῶν).

Διηγήσεις σκηνῶν καὶ γεγονότων ἐξ αὐτοψίας. Περιγραφαὶ ἀντικειμένων, ἀνθρώπων, τοπίων, κτιρίων, καταστημάτων, ἐργοστασίων κλ. κατόπιν ἀμέσου ἀντιλήψεως. Ἐπιστολαὶ ποικίλου περιεχομένου. Ἀναμνήσεις ἐξ ἑορτῶν, ἐκδρομῶν, ταξιδίων κλ. Ἀνάθεσις εἰς μαθητὰς συγκεντρώσεως πληροφοριῶν καὶ γραπτῆς ἀνακοινώσεως αὐτῶν εἰς τὴν τάξιν. Περιλήψεις ἀναγνωσθέντων ἔργων. Προσπάθειαι τῶν μαθητῶν πρὸς σύνθεσιν μικρῶν ποιημάτων.

Τάξις Δ΄.

Θερινὴ περίοδος. Ὧραι 2.

Χειμερινὴ περίοδος. Ὧραι 2.

1. Ἀνάγνωσις ἐκ καταλλήλου συλλογῆς ἢ καὶ ἐξ αὐτοτελῶν βιβλίων πεζῶν (ἰδίως ἐκτενεστέρων διηγημάτων αἱ ἐκλογαὶ ἐξ αὐτοβιογραφιῶν, ἐπιστολῶν, χαρακτηρισμῶν). καὶ ποιητικῶν (ἰδίως λυρικῶν ἢ νεοελληνικῶν λογοτεχνημάκων). Ἀνάγνωσις ἐκλεκτῶν ἀποσπασμάτων ἐκ τοῦ δημωδεστέρου λόγου τῆς Βυζαντινῆς περιόδου, πεζοῦ καὶ ἐμμέτρου

Γλωσσική, λογικὴ καὶ πραγματικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἀναγινωσκομένων, ὡς ἐν ταῖς προηγουμέναις τάξεσι. Κατεύθυνσις τῆς προσοχῆς τῶν μαθητῶν εἰς τὰ ζητήματα τοῦ πλουτισμοῦ τῆς γλώσσης καὶ τῶν ὁρίων τῆς παραδοχῆς τῶν ξένων λέξεων.

Λογοτεχνικὴ ἐπεξεργσαία τῶν ἀναγινωσκομένων. Βαθυτέρα ἐξέτασις τῶν μέσων τῆς λογοτεχνικῆς παραστάσεως. Πληροφορίαι περὶ τῶν ἀναγινωσκομένων εἰδῶν τοῦ πεζοῦ λόγου καὶ τῶν διαφόρων εἰδῶν τῆς ποιήσεως καὶ τῶν ἀναγινωσκομένων συγγραφέων. Χαρακτηρισμὸς τοῦ ὕφους τῶν ἀναγινωσκομένων πεζολόγων (πυκνόν, νευρῶδες, ἀνθηρόν, ἁπλοῦν, ἐπιτηδευμένον, ἄτονον, πλαδαρόν). Καλαισθητικὴ ἀνάγνωσις πεζογραφημάτων. Ἀπαγγελία ποιημάτων

Μετρική. Ἐπισκόπησις τῆς ὅλης νεοελληνικῆς στιχουργικῆς.

2. Γραπταὶ ἐκθέσεις. Ἐκθέσεις παντοειδοῦς περιεχομένου κατ' ἐλευθέραν ἐκλογὴν τῆς τάξεως ἢ ἑνὸς ἑκάστου τῶν μαθητῶν, ἰδίως δὲ περιλήψεις ἀναγνωσθέντων λογοτεχνημάτων καὶ κρίσεις ἐπ' αὐτῶν. Χαρακτηρισμοὶ καὶ ἡμερολόγια ἐργασίας καὶ ζωῆς ὁμάδων καὶ τάξεως. Συνέχισις τῶν ποιητικῶν ἀσκήσεων τῶν μαθητῶν.

Τάξις Ε΄.

Θερινὴ περίοδος. Ὧραι 2.

Φθινοπωρινὴ περίοδος. Ὧραι 2.

1. Ἀνάγνωσις ἐκ καταλλήλου συλλογῆς ἢ καὶ ἐξ αὐτοτελῶν βιβλίων ἐκλεκτῶν σελίδων τῆς ἀπὸ τοῦ 1453—1830 (ἱδρύσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους) νεοελληνικῆς λογοτεχνίας καθὼς καὶ ἄλλων ἀξιολόγων ἔργων τῶν νεωτέρων χρόνων.

Γλωσσικὴ λογικὴ καὶ πραγματικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἀναγιγνωσκομένων ὡς ἐν τῇ Δ΄ τάξει.

Λογοτεχνικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἀναγιγνωσκομένων ἔργων. Χαρακτηρισμὸς τοῦ ὕφους τῶν ἀναγιγνωσκομένων συγγραφέων. Τὰ περὶ θεάτρου ἐν παραλληλισμῷ πρὸς τὸ ἀρχαῖον θέατρον. Ἡ ἐπίδρασις τοῦ ἀρχαίου θεάτρου ἐπὶ τὸ νεοελληνικόν. Τὰ νεοελληνικὰ θεατρικὰ εἴδη. Πληροφορίαι περὶ τῶν ἀναγιγνωσκομένων συγγραφέων. Συνοπτικὴ ἱστορία τῆς νεοελληνικῆς λογοτεχνίας ἀπὸ τοῦ 1453—1830. Ἀπαγγελία ἢ καὶ παράστασις ἀπὸ σκηνῆς ἀναγνωσθέντων θεατρικῶν ἔργων. Μετρική. Εὕρεσις ὑπὸ τῶν μαθητῶν τῆς στιχουργικῆς ἑκάστου τῶν διδασκομένων ποιημάτων.

2. Γραπταὶ ἐκθέσεις ὡς ἐν τῇ Δ΄ τάξει, ἔτι δὲ ἀ-

ναπτύξεις διαφόρων θεμάτων ἐξ ἀφορμῆς τῶν ἀναγιγνωσκομένων ἔργων, κριτικαὶ ἔργων, ἀτομικῶς ἢ ὁμαδικῶς ἀναγνωσθέντων καὶ περιγραφαὶ καὶ ἀναλύσεις ἔργων τέχνης.

Ποιητικαὶ ἀσκήσεις τῶν μαθητῶν.

Τάξις ΣΤ'.

Θερινὴ περίοδος. Ὧραι 2.

Φθινοπωρινὴ περίοδος. Ὧραι 2.

Γραπταὶ ἐκθέσεις ὡς ἐν τῇ Ε' τάξει τοὐλάχιστον ἐννέα (9) κατὰ τὸ διάστημα τοῦ σχολικοῦ ἔτους.

4. ΛΑΤΙΝΙΚΑ

Τάξις Γ'.

Φθινοπωρινὴ περίοδος. Ὧραι 3.

1. Ἀνάγνωσις καὶ ἑρμηνεία περικοπῶν τοῦ ἐγκεκριμένου Λατινικοῦ Ἀναγνωστικοῦ. Βαθμιαία δι' αὐτῶν ἐξοικείωσις τῶν μαθητῶν εἰς τὴν Λατινικὴν γλῶσσαν.

Ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἀνωτέρω ἀναγνώσεως ἐξέτασις τοῦ ὁμαλοῦ τυπικοῦ τῆς Λατινικῆς. Παραλληλισμὸς αὐτοῦ πρὸς τὸ ἀντίστοιχον τυπικὸν τῆς Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς.

Ποικίλαι ἐργασίαι τῶν μαθητῶν πρὸς ἐντύπωσιν καὶ εὐχερῆ χρῆσιν τῶν ἑκάστοτε ἐξεταζομένων μερῶν τῆς Γραμματικῆς (π. χ. γυμνάσματα κλίσεως, γινόμενα κατ' οἶκον ἢ ἐν τῷ σχολείῳ καὶ διορθούμενα ἐν τῷ σχολείῳ ὑπ' αὐτῶν τῶν μαθητῶν, προφορικὴ ἢ γραπτὴ ἐν τῷ σχολείῳ μετάφρασις ἐκ τοῦ Λατινικοῦ εἰς τὸ Ἑλληνικὸν καὶ ἀντιστρόφως προτάσεων συντεθειμένων ὑπὸ τοῦ διδασκάλου ἢ καὶ ὑπὸ τῶν μαθητῶν, σχετικῶν πρὸς τὰ ἐξετασθέντα μέρη τῆς Γραμματικῆς κλ.).

Ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἀναγνώσεως τοῦ Ἀναγνωστικοῦ καὶ ἐν παραλληλισμῷ πρὸς τὰ ἀντίστοιχα συντακτικὰ φαινόμενα τῆς ἀρχαίας καὶ τῆς νέας Ἑλληνικῆς ἐξέτασις τῶν συνηθεστέρων καὶ ἀπαραιτήτων διὰ τὴν ἑρμηνείαν ὁμαλοῦ κειμένου ἐκ τῶν χαρακτηριστικῶν συντακτικῶν φαινομένων τῆς Λατινικῆς, ὡς τῆς χρήσεως τῆς Ἀφαιρετικῆς, τῶν συνηθεστέρων προθέσεων καὶ τῶν συνηθεστέρων συνδέσμων.

Ἐπανάληψις διὰ καταλλήλων φράσεων τῶν ἑκάστοτε ἀπαντωσῶν νέων λέξεων ἐν τῷ κειμένῳ.

Τάξις Δ'.

Φθινοπωρινὴ περίοδος. Ὧραι 2.

1. Ἀνάγνωσις καὶ ἑρμηνεία ἑνὸς ἐκ τῶν βίων τοῦ Κορνηλίου Νέποτος, πρὸς δὲ ἐκλεκτῶν μερῶν ἐκ τῶν «Commentarii de bello civili» τοῦ Ἰουλίου Καίσαρος (ὡς τῶν κατὰ τὴν ἐν Φαρσάλοις μάχην βιβλ. γ' κεφ. 82—104).

Ποικίλη ἐπεξεργασία τῶν ἀναγινωσκομένων τὸ μὲν πρὸς σχηματισμὸν περιεκτικῆς εἰκόνος τοῦ περιεχομένου αὐτῶν, τὸ δὲ πρὸς συναγωγὴν τῶν ἐν αὐτοῖς περιεχομένων πολιτιστικῶν στοιχείων.

Ἐπανάληψις διὰ καταλλήλων φράσεων τῶν ἑκάστοτε ἀπαντωσῶν νέων λέξεων καὶ ταξινόμησις αὐτῶν καθ' ὁμάδας (ἀναφερομένας ἐπὶ παραδ. εἰς τὴν πόλιν, τοὺς κατοίκους, τὰ ἐπαγγέλματα αὐτῶν τὸν στρατὸν κ λ. ὡς urbs (ἄστυ) oppidum (πόλις) pat ia, incolae, homines, viri, feminae, senes κλ.

2. Ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἀνωτέρω ἀναγνώσεως ἐδραίωσις διὰ καταλλήλων ἀσκήσεων τῆς κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος διδαχθείσης γραμματικῆς ὕλης μετὰ δὲ τοῦτο ἐξέτασις τοῦ ὑπολοίπου τυτικοῦ τῆς γραμματικῆς μετὰ ποικίλων ἐργασιῶν τῶν μαθητῶν πρὸς ἐντύπωσιν καὶ εὐχερῆ χρῆσιν αὐτοῦ, ὡς ἐν τῇ Γ' τάξει.

Ἐκ τῆς αὐτῆς ἀφορμῆς καὶ ἐν παραλληλισμῷ πρὸς τὰ ἀντίστοιχα συντακτικὰ φαινόμενα τῆς ἀρχαίας καὶ τῆς νέας Ἑλληνικῆς, ἐξέτασις τῶν κυριωτέρων ἐκ τῶν χαρακτηριστικῶν συντακτικῶν φαινομένων τῆς Λατινικῆς, ὡς τῆς χρήσεως τῶν πτώσεων ἐν γένει, τῶν ἀντωνυμιῶν, τῶν χρόνων τοῦ ρήματος, τῶν ἐγκλίσεων αὐτοῦ ἐν ἀνεξαρτήτῳ (ἰδίως τῆς conjunctivus καὶ ἐν ἐξηρτημένῳ λόγῳ, τοῦ ὑπτίου, τοῦ γερουνδίου καὶ τοῦ γερουνδιακοῦ.

Ποικίλαι ἐργασίαι τῶν μαθητῶν. Α) πρὸς ἐφαρμογὴν τῶν ἑκάστοτε ἐξεταζομένων μερῶν τοῦ Συντακτικοῦ (ὡς α' προφορικὴ ἢ γραπτὴ ἐν τῷ σχολείῳ μετάφρασις ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ εἰς τὸ Λατινικὸν ἢ τἀνάπαλιν προτάσεων σχετικῶν πρὸς τὰ μέρη ταῦτα, διδομένων ὑπὸ τοῦ διδάσκοντος, β' ὁμοιαι μεταφράσεις προτάσεων συντασσομένων ὑπ' αὐτῶν τῶν μαθητῶν). Β) πρὸς ἐφαρμογὴν μειζόνων καὶ αὐτοτελῶν δεδιδαγμένων τμημάτων αὐτοῦ (ὡς α' γραπτὴ ἐν τῷ σχολείῳ μετάφρασις ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ εἰς τὸ Λατινικὸν καὶ τἀνάπαλιν γυμνασμάτων ἀναφερομένων εἰς τὸ ἑκάστοτε ἐφαρμοζόμενον τμῆμα καὶ ἄμεσος διόρθωσις αὐτῶν ἐν τῷ σχολείῳ ὑπὸ τῶν μαθητῶν, βοηθουμένων ὑπὸ τοῦ διδασκάλου, β' γραπτὴ ἐν τῷ σχολείῳ μετάφρασις ἐκ τοῦ Λατινικοῦ εἰς τὸ Ἑλληνικὸν καὶ τἀνάπαλιν δεδιδαγμένου κειμένου, παρουσιάζοντος τὰ πρὸς ἐφαρμογὴν συντακτικὰ φαινόμενα).

Τάξις Ε'.

Φθινοπωρινὴ περίοδος. Ὧραι 2.

1. Ἀνάγνωσις καὶ ἑρμηνεία α) ἑνὸς τῶν ἑξῆς λόγων τοῦ Κικέρωνος: pro Archia poeta, in Catilinam III ἢ IV, pro Ligario, pro Marcello. β) μιᾶς ἐκ τῶν ἐπιστολῶν τοῦ Κικέρωνος (Ad familiares II, 4, 5, 6 –IV 4—V, XIV 2 ad Allicum III, 7 –V, 9 –XII, 9 VIII, 52 –XIV, 10— XVI 4).

Ἐπεξεργασία τοῦ ἀναγνωσθέντος λόγου τοῦ Κικέρωνος ἀνάλογος πρὸς τὴν τῶν λόγων τῶν Ἑλλήνων ρητόρων. Ὁ Κικέρων ὡς ρήτωρ. Σύγκρισις αὐτοῦ πρὸς τοὺς Ἕλληνας ρήτορας.

Ἐπεξεργασία τῆς ἀναγνωσθείσης ἐπιστολῆς τοῦ Κικέρωνος πρὸς σχηματισμὸν ἁπλῆς καὶ σαφοῦς ἐννοίας τοῦ λογοτεχνικοῦ εἴδους τῆς ἐπιστολῆς

2. Ἐξ ἀφορμῆς τῶν ἀναγινωσκομένων κειμένων ἀνακεφαλαίωσις τῆς κατὰ τὰ παρελθόντα ἔτη διδαχθείσης ὕλης ἐκ τοῦ Συντακτικοῦ καὶ συμπλήρωσις αὐτοῦ. Συχνὴ ἐπισκόπησις ὁμάδος ὁμοειδῶν συντακτικῶν φαινομένων τῆς Λατινικῆς γλώσσης, σύγκρισις τούτων πρὸς τὰ ἀντίστοιχα τῆς Ἑλληνικῆς, κατάδειξις τῶν ὁμοιοτήτων καὶ διαφορῶν καὶ γλωσσολογικὴ ἑρμηνεία αὐτῶν π. χ. τῆς Γενικῆς ἀπολύτου, Αἰτιατικῆς ἀπολύτου, τῆς ἀπορροίας τοῦ ἐξηρτημένου λόγου ἐκ τοῦ ἀνεξαρτήτου κλ.). Παραλληλισμὸς ἰδίως τῆς ἐν ταῖς δύο κλασικαῖς γλώσσαις χρήσεως τῆς Ὑποτακτικῆς ἐν τῷ ἐξηρτημένῳ λόγῳ καὶ ἀποσάφησις τῆς βασικῆς ἐν ταύτῃ διαφορᾶς τῶν γλωσσῶν τούτων (consecutio temporum).

Προσεκτικὴ ἐξέτασις τῆς ἀρχιτεκτονικῆς τῶν καθέκαστον συντακτικῶν φαινομένων αὐτῆς πρὸς τὴν λογικὴν παράστασιν τῶν νοημάτων.

Ἀσκήσεις τῶν μαθητῶν εἰς τὴν μετάφρασιν ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ εἰς τὸ Λατινικὸν καὶ τἀνάπαλιν πρὸς βαθεῖαν καὶ πλήρη κατανόησιν τῶν ὁμοιοτήτων καὶ διαφορῶν τῶν δύο γλωσσῶν.

Τάξις ΣΤ'

Φθινοπωρινὴ περίοδος. Ὧραι 3.

1. Ἀνάγνωσις καὶ ἑρμηνεία.

α) ἐκλεκτῶν μερῶν τοῦ Β' βιβλίου τοῦ ad Marcun filium de officiis (Κεφ. 1, 2, 6, 7, 8, 9-11, 15-24) ἢ τοῦ Somnii Scipionis τοῦ Κικέρωνος ἢ κατ' ἐκλογὴν μερῶν ἐκ τῶν πρώτων βιβλίων τοῦ Λιβίου ἀναφερομένων εἰς τὴν διαγραφὴν καὶ τὸν χαρακτηρισμὸν μεγάλων προσωπικοτήτων καὶ σπουδαίων γεγονότων.

β) κατ' ἐκλογὴν μερῶν ἐκ τῆς Αἰνειάδος τοῦ Οὐεργιλίου ἢ μιᾶς ἐκ τῶν ᾠδῶν τοῦ Ὁρατίου (π.χ. ἐκ τῶν I 1, 3, 6, 10, 13, 14, 21, 22, 37, II 1, 7, III 8, 13, 25, 30). Ἐπεξεργασία

τῶν ἑκάστοτε ἀναγινωσκομένων συγγραφέων ἀνάλογος πρὸς τὴν τῶν Ἑλλήνων συγγραφέων τῶν αὐτῶν λογοτεχνικῶν εἰδῶν.

2. Γλωσσικὴ διδασκαλία καὶ γλωσσικαὶ ἀσκήσεις τῶν μαθητῶν ἀποβλέπουσαι εἰς τὴν συμπλήρωσιν τῶν παρατηρουμένων ἐλλείψεων αὐτῶν περὶ τὴν γραμματικὴν καὶ τὴν σύνταξιν ὡς καὶ εἰς τὸν πλουτισμὸν τοῦ λεξιλογίου αὐτῶν.

5. ΓΑΛΛΙΚΑ

Τάξις Γ'

Φθινοπωρινὴ περίοδος. Ὧραι 2.

1. Ἀνάγνωσις καὶ ἑρμηνεία α) περιγραφῶν καὶ διηγήσεων ἐξαγομένων ἐξ ἀμέσου καὶ ἐξ ἐποπτικῶν εἰκόνων διδασκαλίας καὶ ἀναφερομένων εἰς τὴν πόλιν καὶ τὴν ζωὴν αὐτῆς (οἰκονομικήν, συγκοινωνιακήν, πνευματικὴν καὶ λοιπὴν) καὶ β) σχετικῶν πρὸς τὴν ἀνωτέρω ὕλην ἀναγνωσμάτων καὶ ποιημάτων ἐκ καταλλήλου βιβλίου, ὧν ἱκανὰ δύνανται νὰ ἔχουν ὡς τοπικὴν βάσιν τὴν Γαλλίαν

Τὰ πραγματικοῦ περιεχομένου ἀναγνώσματα θὰ ὑποχωροῦν ὀλίγον κατ' ὀλίγον πρὸ τῶν λογοτεχνικοῦ χαρακτῆρος ἀναγνωσμάτων. Ἀπομνημόνευσις τῶν ἑκάστοτε ἀπαντωσῶν λέξεων καὶ φράσεων καὶ ἀπαγγελία ἀπὸ στήθους ἐνίων ἐκ τῶν ποιημάτων.

2. Γραμματική: Ἀναθεώρησις τῶν διδαχθέντων. Συμπλήρωσις τοῦ τυπικοῦ τῆς Γραμματικῆς καὶ τοῦ Συντακτικοῦ. Ἐγκλίσεις. Χρῆσις τῶν χρόνων. Ἀπαρέμφατον, ἐνεργητικὴ μετοχή, παθητικὴ μετοχή. Μεταβατικά, ἀμετάβατα, αὐτοπαθῆ, ἀπρόσωπα ρήματα.

3. Ἀσκήσεις εἰς τὸ Γαλλιστὶ διαλέγεσθαι, ὡς ἐν ταῖς προηγουμέναις τάξεσι.

4. Ἀσκήσεις εἰς τὸ Γαλλιστὶ γράφειν: α) διὰ γραπτῆς περιλήψεως ἀναγνωσθείσης ὕλης, β) διὰ διαφόρων γυμνασμάτων ἐπὶ τῶν διδαχθέντων ἐκ τῆς γραμματικῆς καὶ τοῦ συντακτικοῦ, γ) διὰ γραπτῶν μεταφράσεων ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ εἰς τὸ Γαλλικὸν καὶ τἀνάπαλιν καὶ δ) διὰ γραπτῶν συνθέσεων ποικίλου περιεχομένου.

Τάξις Δ'.

Φθινοπωρινὴ περίοδος Ὧραι 2.

1. Ἀνάγνωσις καὶ ἑρμηνεία περιγραφῶν καὶ διηγήσεων ἀναφερομένων εἰς τὴν ἠθικήν, πνευματικὴν καὶ κοινωνικὴν δρᾶσιν τοῦ ἀνθρώπου. Ζωηραὶ καὶ παραστατικαὶ περιγραφαὶ ἐκ τῆς Γαλλικῆς ζωῆς, Ἱστορίας καὶ Μυθολογίας. Βιογραφίαι μεγάλων ἀνδρῶν Λογοτεχνικὰ ἀποσπάσματα ποικίλου περιεχομένου ἐκ νεωτέρων συγγραφέων.

Ἀπομνημόνευσις τῶν ἑκάστοτε ἀπαντωσῶν νέων λέξεων καὶ φράσεων καὶ ἀπαγγελία ἀπὸ στήθους ἐνίων ποιημάτων.

2. Γραμματική. Ἀνασκόπησις τῶν διδαχθέντων καὶ συμπλήρωσις αὐτῶν. Χρῆσις τῆς ὑποτακτικῆς. Συμφωνία χρόνων καὶ ἐγκλίσεων. Συνθετώτερα συντακτικὰ φαινόμενα, ἐν ἀντιπαραβολῇ πρὸς τὰ τῆς Ἑλληνικῆς συντάξεως, ἐπὶ τῇ βάσει διδομένων ἀσκήσεων καὶ τῶν ἑκάστοτε ἀναγινωσκομένων.

3. Ἄσκησις εἰς τὸ Γαλλιστὶ διαλέγεσθαι ὡς ἐν ταῖς προηγουμέναις τάξεσι.

4. Ἄσκησις εἰς τὸ Γαλλιστὶ γράφειν ὡς ἐν τῇ Γ' τάξει.

Τάξις Ε'

Φθινοπωρινὴ περίοδος. Ὧραι 2.

1. Ἀνάγνωσις καὶ ἑρμηνεία ἐκ καταλλήλου συλλογῆς Γαλλικῶν ἀναγνωσμάτων ἢ καὶ ἐξ αὐτοτελῶν βιβλίων πεζῶν καὶ ποιητικῶν προϊόντων τῆς νεωτέρας καὶ τῆς κλασικῆς Γαλλικῆς λογοτεχνίας (ὡς μικρῶν διηγημάτων τῶν Voltaire, P. Fêval, E. About, Tony Revillon, A. Theuriet, A. Daudet, G. de Maupassant, F. Coppeé, A. France. κλπ. ἐκλογῶν ἐκ μεγαλυτέρων διηγημάτων καὶ ἄλλων πεζογραφημάτων, ὡς ἐκ τῆς Attala ἢ τοῦ Dernier des Abencerages τοῦ Chateaubriand, ἐκ τῆς Colomba τοῦ P. Merimée, τῶν Contemplations τοῦ V. Hugo κλπ. ἐκλεκτῶν ποιημάτων τῶν Ronsard, Malherbe, Boileau, Lafontaine, A. Chenier, Beranger, Lamartine, de Vigny, V. Hugo κ. ἄ. Ἑνὸς δράματος τοῦ Κορνηλίου ἢ τοῦ Ρακίνα κατὰ τὰς κυριωτέρας σκηνάς.

Ἐπεξεργασία τῶν ἑκάστοτε ἀναγινωσκομένων συγγραφέων ἀνάλογος πρὸς τὴν τῶν Ἑλλήνων καὶ Λατίνων συγγραφέων τῶν αὐτῶν λογοτεχνικῶν εἰδῶν. Συγκρίσεις πρὸς αὐτοὺς τῶν Γάλλων κλασικῶν καὶ κατάδειξις τῆς ἐπιδράσεως τῶν Ἑλλήνων καὶ Λατίνων ἐπ' αὐτούς. Κατάδειξις τῆς ἐπιδράσεως τῆς νεωτέρας Γαλλικῆς λογοτεχνίας ἐπὶ τὴν νεωτέραν Ἑλληνικήν. Ἐξαγωγὴ στοιχείων τοῦ νεωτέρου Γαλλικοῦ πολιτισμοῦ καὶ κατάδειξις τῆς ἐπιδράσεως αὐτῶν ἐπὶ τὸν σύγχρονον πολιτισμόν.

2. Ἀνασκόπησις τῶν διδαχθέντων ἐκ τῆς Γραμματικῆς καὶ τοῦ Συντακτικοῦ καὶ συμπλήρωσις αὐτῶν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀναγινωσκομένων λογοτεχνημάτων. Ἰδιωματικαὶ ἐκφοραί, παροιμίαι καὶ συνώνυμα τῆς Γαλλικῆς γλώσσης Σύγκρισις χαρακτηριστικῶν γραμματικῶν καὶ συντακτικῶν φαινομένων τῆς Γαλλικῆς πρὸς ἀντίστοιχα τῆς Ἑλληνικῆς, κατάδειξις τῶν ὁμοιοτήτων καὶ διαφορῶν αὐτῶν καὶ γλωσσολογικὴ ἑρμηνεία αὐτῶν.

3. Ἄσκησις εἰς τὸ Γαλλιστὶ διαλέγεσθαι ὡς ἐν ταῖς προηγουμέναις τάξεσι.

4 Ἄσκησις εἰς τὸ Γαλλιστὶ γράφειν ὡς ἐν τῇ δ' τάξει.

6. ΙΣΤΟΡΙΑ

Τάξις Γ'

Θερινὴ περίοδος. Ὧραι 2

Φθινοπωρινὴ περίοδος. Ὧραι 2

Ἑλληνικὴ ἱστορία ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου μέχρι τῆς ὑπὸ τοὺς Ρωμαίους ὑποταγῆς τῆς Ἑλλάδος καὶ τῶν ἑλληνιστικῶν Πολιτειῶν

Συντομωτάτη ἐπισκόπησις τῆς Ρωμαϊκῆς ἱστορίας μέχρι τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου.

Τάξις Δ'

Θερινὴ περίοδος. Ὧραι 2

Φθινοπωρινὴ περίοδος. Ὧραι 3

Ἑλληνικὴ ἱστορία τῶν μέσων χρόνων ἀπὸ τοῦ Μ. Κωνσταντίνου μέχρι τῆς ἁλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ τῶν Τούρκων παρεξεταζομένης κατὰ τὰ κύρια αὐτῆς καὶ τῆς Ἱστορίας τῆς λοιπῆς Εὐρώπης μέχρι τῆς ἀνακαλύψεως τῆς Ἀμερικῆς.

Τάξις Ε'.

Θερινὴ περίοδος. Ὧραι 2.

Φθινοπωρινὴ περίοδος. Ὧραι 3.

Σύντομος ἱστορία τῶν νεωτέρων χρόνων ἀπὸ τῆς ἀνακαλύψεως τῆς Ἀμερικῆς μέχρι τοῦ συνεδρίου τῆς Λωζάννης.

Ἱστορία τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους ἀπὸ τῆς ἁλώσεως τῆς Κων)πόλεως ὑπὸ τῶν Τούρκων μέχρι τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως.

Τάξις ΣΤ'.

Θερινὴ περίοδος. Ὧραι 3.

Φθινοπωρινὴ περίοδος. Ὧραι 5.

Ἱστορία τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως καὶ τοῦ Ἑλληνισμοῦ κατὰ τὸν 19ον αἰῶνα παρεξεταζομένων καὶ τῶν κυριωτέρων γεγονότων ἐκ τῆς Γενικῆς Ἱστορίας.

7. ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ ΚΑΙ ΚΟΣΜΟΓΡΑΦΙΑ

Τάξις Γ'.

Θερινὴ περίοδος. Ὧραι 2.

Φθινοπωρινὴ περίοδος. Ὧραι 4.

1. Ἄλγεβρα Ἡ γλῶσσα τῆς Ἀλγέβρας (χρῆσις γραμμάτων ὡς ἀριθμῶν) Θετικοὶ καὶ ἀρνητικοὶ ἀριθμοί. Αἱ θεμελιώδεις πράξεις μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τῶν ἀρνητικῶν ἀριθμῶν. Δυνάμεις τῶν ἀλγεβρικῶν ἀριθμῶν

Ἀλγεβρικαὶ παραστάσεις. Εἴδη αὐτῶν καὶ πράξεις ἐπ' αὐτῶν. Ἀριθμητικὴ τιμὴ παραστάσεως. Πρώτη ἔννοια τῆς συναρτήσεως. Ἐξισώσεις πρώτου βαθμοῦ Ἰσοδύναμοι ἐξισώσεις, τρόποι εὑρέσεως ἐξισώσεως ἰσοδυνάμου πρὸς δοθεῖσαν. Λύσις ἐξισώσεως α' βαθμοῦ μὲ ἕνα ἄγνωστον καὶ διερεύνησις αὐτῆς. Σπουδὴ καὶ γραφικὴ παράστασις συναρτήσεως $\psi = \alpha\chi + \beta$. Συστήματα πρωτοβαθμίων ἐξισώσεων. Εὕρεσις ἰσοδυνάμου συστήματος πρὸς δοθέν, λύσις καὶ διερεύνησις συστήματος δύο πρωτοβαθμίων ἐξισώσεων. Εὕρεσις ἰσοδυνάμου συστήματος πρὸς δοθέν, λύσις καὶ διερεύνησις συστήματος δύο πρωτοβαθμίων ἐξισώσεων μὲ δύο ἀγνώστους καὶ γραφικὴ λύσις τούτων. Λύσις ἀνισοτήτων α' βαθμοῦ μὲ ἕνα ἄγνωστον καὶ διερεύνησις αὐτῆς.

2. Γεωμετρία (Ἐκ τῆς Ἐπιπεδομετρίας) Εἴδη γραμμῶν (εὐθεῖα, τεθλασμένη, καμπύλη, μεικτὴ) καὶ ἰδιότητες εὐθείας. Κανὼν καὶ χρῆσις αὐτοῦ. Ἐπιφάνειαι καὶ εἴδη αὐτῶν. Ἐπίπεδα σχήματα. Κύκλος καὶ κυριώτεραι γραμμαὶ αὐτοῦ Διαβήτης καὶ χρῆσις αὐτοῦ. Γωνία Διάφορα εἴδη αὐτῆς. Γνώμων, μοιρογνωμόνιον, χρῆσις αὐτῶν Κάθετοι καὶ πλάγιαι πρὸς ἀλλήλας εὐθεῖαι. Παράλληλοι εὐθεῖαι. Γνωρίσματα παραλληλότητος εὐθειῶν καὶ ἰδιότητες παραλλήλου. Εὐθύγραμμα σχήματα. Εἴδη τριγώνων. Περιπτώσεις ἰσότητος τριγώνων. Ἄθροισμα γωνιῶν τριγώνων καὶ πολυγώνων Εἴδη τετραπλεύρων καὶ ἰδιότητες τούτων. Θέσεις εὐθείας καὶ περιφερείας, χορδαί, τόξα καὶ ἰδιότητες αὐτῶν. Γινόμενον μεγέθους ἐπὶ ἀριθμόν. Ἰδιότητες καὶ γνωρίσματα ἀναλόγων μεγεθῶν. Ἐπίκεντροι καὶ ἐγγεγραμμέναι γωνίαι καὶ μέτρα αὐτῶν. Θέσεις δύο περιφερειῶν. Γεωμετρικαὶ κατασκευαὶ καὶ προβλήματα ἐπὶ τῶν διδαχθέντων.

Τάξις Δ'.

Θερινὴ περίοδος. Ὧραι 2.

Φθινοπωρινὴ περίοδος. Ὧραι 4.

1. Ἄλγεβρα. Λύσις συστημάτων πρωτοβαθμίων ἐξισώσεων μὲ ἰσαρίθμους ἀγνώστους Προβλήματα, ῥίζαι καὶ ἰδιότητες αὐτῶν, παράστασις τῶν ῥιζῶν ὡς δυνάμεων καὶ ἀντιστρόφως Ὅρια μεταβλητῶν ποσοτήτων καὶ σχετικὰ ἐπ' αὐτῶν θεωρήματα. Ἀσύμμετροι ἀριθμοί, δεκαδικὴ παράστασις αὐτῶν. Φανταστικοὶ καὶ μιγάδες ἀριθμοί. Ἀσκήσεις. Λύσις δευτεροβαθμίου ἐξισώσεως μὲ ἕνα ἄγνωστον. Προβλήματα.

2. Γεωμετρία (Ἐκ τῆς Ἐπιπεδομετρίας) Σημεῖα εὐθείας, ὧν αἱ ἀποστάσεις ἀπὸ δύο δοθέντα σημεῖα αὐτῆς ἔχουσι δοθέντα λόγον. Ἰδιότητες παραλλήλων τεμνουσῶν δοθείσης εὐθείας καὶ ἰδιότητες παραλλήλων τεμνομένων ὑπὸ εὐθειῶν ἐκ τοῦ αὐτοῦ σημείου ἀγομένων. Σχετικὰ προβλήματα. Ὅμοια τρίγωνα καὶ πολύγωνα περιπτώσεις ὁμοιότητος τριγώνων, ἰδιότητες ὁμοίων πολυγώνων, σχέσεις περιμέτρων ὁμοίων πολυγώνων. Μετρικαὶ σχέσεις πλευρῶν ὀρθογωνίων τριγώνων (Πυθαγόρειον θεώρημα). Σχετικὰ γεωμετρικὰ προβλήματα Ἰδιότητες τεμνουσῶν κύκλων). Σχετικὰ προβλήματα. Ἰδιότητες διχοτομουσῶν ἐσωτερικὴν ἢ ἐξωτερικὴν γωνίαν τριγώνου Εὕρεσις σημείων ἁρμονικῶν πρὸς δύο δοθέντα σημεῖα. Κανονικὰ πολύγωνα.

Μέτρησις περιφερείας. Ἐμβαδὰ εὐθυγράμμων σχημάτων. Σχέσις ἐμβαδῶν ὁμοίων πολυγώνων, ἐμβαδὸν κύκλου.

Τάξις Ε'.

Θερινὴ περίοδος. Ὧραι 3

Φθινοπωρινὴ περίοδος. Ὧραι 5

1. Ἄλγεβρα. Διερεύνησις τύπου λύσεως δευτεροβαθμίων ἐξισώσεων. Ἄθροισμα τῶν ῥιζῶν τῆς $\alpha\chi^2 + \beta\chi + \gamma = \psi$ καὶ γινόμενον αὐτῶν, διάκρισις ἐκ τῶν παραμέτρων τῆς $\alpha\chi^2 + \beta\chi + \gamma = \psi$ τοῦ εἴδους τῶν ῥιζῶν Ἀνάλυσις τοῦ τριωνύμου τοῦ $B^{ου}$ βαθμοῦ εἰς γινόμενον παραγόντων συναρτήσει τῶν ῥιζῶν αὐτοῦ. Σπουδὴ τοῦ τριωνύμου τοῦ $B^{ου}$ βαθμοῦ καὶ μεταβολαὶ αὐτοῦ διὰ πραγματικὰς τιμὰς τοῦ Χ. Ἀνισότητες $B^{ου}$ βαθμοῦ Γραφικὴ παράστασις τῆς συναρτήσεως $\psi = \alpha\chi^2 + \beta\chi + \gamma$. Μεταβολαὶ τῆς συναρτήσεως τῆς $\psi = \frac{\alpha\chi + \beta}{\alpha'\chi + \beta'}$ καὶ γραφικὴ παράστασις αὐτῆς. Διτετράγωνοι ἀντίστροφοὶ καὶ διώνυμοι ἐξισώσεις. Συστήματα ἐξισώσεων $B^{ου}$ καὶ ἀνωτέρου βαθμοῦ. Ἀριθμητικαὶ καὶ γεωμετρικαὶ πρόοδοι. Θεωρία τῶν λογαρίθμων καὶ χρῆσις τῶν λογαριθμικῶν πινάκων. Ἐκθετικαὶ καὶ λογαριθμικαὶ ἐξισώσεις καὶ λογαριθμικὰ συστήματα. Ἀνατοκισμός, ἴσαι καταθέσεις, χρεωλυσία. Προβλήματα ἐπὶ πάσης τῆς δεδιδαγμένης ὕλης

2. Γεωμετρία. (Ἐκ τῆς Στερεομετρίας). Ἐπίπεδον καὶ εὐθεῖα. Προσδιορισμὸς ἐπιπέδου. Τομὴ ἐπιπέδου καὶ εὐθείας, τομὴ δύο ἐπιπέδων. Παραλληλότης εὐθείας καὶ ἐπιπέδου. Κάθετος καὶ πλάγιαι ἐκ σημείου ἐπὶ ἐπίπεδον καὶ ἰδιότητες αὐτῶν. Κλίσις εὐθείας πρὸς ἐπίπεδον. Προβολὴ εὐθείας ἐπὶ ἐπίπεδον, ἀπόστασις δύο εὐθειῶν μὴ κειμένων ἐν τῷ αὐτῷ ἐπιπέδῳ. Τομαὶ παραλλήλων ἐπιπέδων ὑπὸ τρίτου, ἰδιότητες εὐθειῶν τεμνομένων διὰ παραλλήλων ἐπιπέδων.

Διέδροι γωνίαι, ἀντίστοιχοι αὐτῶν ἐπίπεδοι.

Κάθετα ἐπίπεδα. Προβολὴ ἐπιπέδου σχήματος πρὸς ἐπίπεδον, σχέσις ἐμβαδοῦ ἐπιπέδου σχήματος καὶ τῆς προβολῆς του.

Συμμετρία πρὸς ἄξονα πρὸς κέντρον, πρὸς ἐπίπεδον. Στερεαὶ γωνίαι. Σχέσεις ἕδρας τριέδρου πρὸς τὸ ἄθροισμα καὶ τὴν διαφορὰν τῶν δύο ἄλλων.

Ὅριον ἀθροίσματος ἑδρῶν στερεᾶς γωνίας. Παραπληρωματικαὶ καὶ συμμετρικαὶ τρίεδροι. Περίπτωσις ἰσότητος ἢ συμμετρίας τριέδρων γωνιῶν. Τομαὶ στερεῶν γωνιῶν ὑπὸ παραλλήλων ἐπιπέδων.

Τάξις ΣΤ'.

Θερινὴ περίοδος. Ὧραι 6.

Φθινοπωρινὴ περίοδος Ὧραι 7.

Α'. Στερεομετρία καὶ Ἄλγεβρα ὧραι 6 καθ' ἑβδομάδα κατὰ τὴν θερινὴν περίοδον καὶ 5 τοὐλάχιστον κατὰ τὴν φθινοπωρινήν.

1. Στερεομετρία. Πολύεδρα, εἴδη αὐτῶν καὶ ἰδιότητές των. Ὅμοια πολύεδρα. Σφαῖρα, μικροὶ καὶ μέγιστοι κύκλοι αὐτῆς. Πόλοι κύκλου σφαίρας καὶ ἰδιότητες αὐτῶν. Θέσεις εὐθείας καὶ ἐπιπέδου πρὸς τὴν ἐπιφάνειαν σφαίρας. Ὄγκοι πολυέδρων, σχέσεις ὄγκων ὁμοίων πολυέδρων. Στερεὰ ἐκ περιστροφῆς, ἐμβαδὰ κυρτῶν ἐπιφανειῶν αὐτῶν καὶ ὄγκοι των. Κῶνος καὶ κύλινδρος περιγεγραμμένοι περὶ σφαῖραν.

2 Ἄλγεβρα. Ὁρισμὸς παραγώγου καὶ γεωμετρικὴ σημασία αὐτῆς. Παράγωγοι ἀθροίσματος, γινομένου, πηλίκου, δυνάμεως καὶ ῥίζης. Ἐφαρμογὴ τῆς παραγώγου διὰ τὴν σπουδὴν ἁπλουστάτων συναρτήσεων. Ἀρχικαὶ συναρτήσεις καὶ χρησιμότης αὐτῶν.

Β') Στοιχεῖα Κοσμογραφίας ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς φθινοπωρινῆς περιόδου μέχρι δύο ὡρῶν καθ' ἑβδομάδα. Κοπερνίκειον σύστημα.

Ὁ Ἥλιος. Κηλῖδες τοῦ ἡλίου. Περιστροφή του περὶ ἄξονα, σχῆμα καὶ διαστάσεις του. Ἀπόστασίς του ἐκ τῆς

γῆς. Στοιχειώδεις γνώσεις περὶ τῆς φυσικῆς του καταστάσεως.

Στοιχειώδεις γνώσεις περὶ τῶν πλανητῶν.

Ἡ γῆ. Σχῆμα καὶ διαστάσεις της. Περιστροφή της περὶ ἄξονα, ἡμέρα καὶ νύξ. Πόλοι, ἰσημερινός, μεσημβρινός, παράλληλοι, μῆκος καὶ πλάτος τόπου τινός. Περιστροφή της περὶ τὸν ἥλιον, ἐποχαὶ τοῦ ἔτους.

Ἡ σελήνη. Αἱ κινήσεις της. Τὸ σχῆμα καὶ αἱ διαστάσεις της. Αἱ φάσεις της. Ἡ φυσικὴ σύστασίς της.

Κομῆται, διάττοντες, βολίδες.

Ἀστέρες, νεφελώματα, γαλαξίας.

8. ΦΥΣΙΟΓΝΩΣΤΙΚΑ

Ι. Φυσικὴ — Χημεία.

Τάξις Ε΄.

Θερινὴ περίοδος. Ὧραι 2.

Φθινοπωρινὴ περίοδος. Ὧραι 3.

1. Ἐκ τῆς Φυσικῆς. Βαθυτέρα ἐξέτασις τῶν κυριωτάτων ἐκ τῶν ἐν τῇ Α΄ τάξει διδαχθέντων ἐκ τῆς μηχανικῆς, τῆς βαρύτητος, τῆς ὑδροστατικῆς, τῆς ἀεροστατικῆς, τοῦ θερμαντικοῦ καὶ τῆς ἀκουστικῆς.

2. Ἐκ τῆς Χημείας. Βαθυτέρα ἐξέτασις τῶν κυριωτάτων ἐκ τῶν ἐν τῇ Α΄ τάξει διδαχθέντων ἐκ τῆς Ἀνοργάνου Χημείας.

Τάξις ΣΤ΄.

Θερινὴ περίοδος. Ὧραι 3.

Φθινοπωρινὴ περίοδος. Ὧραι 5.

1. Ἐκ τῆς Φυσικῆς. Βαθυτέρα ἐξέτασις τῶν κυριωτάτων ἐκ τῶν ἐν τῇ Α΄ τάξει διδαχθέντων ἐκ τῆς ὀπτικῆς, τοῦ μαγνητισμοῦ καὶ τοῦ ἠλεκτρισμοῦ.

2. Ἐκ τῆς Χημείας: Βαθυτέρα ἐξέτασις τῶν κυριωτάτων ἐκ τῶν ἐν τῇ Α΄ τάξει διδαχθέντων ἐκ τῆς Ὀργανικῆς Χημείας.

ΙΙ. Βιολογικὰ Μαθήματα.

Τάξις Γ΄.

Θερινὴ περίοδος. Ὧραι 2.

Φθινοπωρινὴ περίοδος. Ὧραι 3.

1. Βιολογικὴ ἐξέτασις τῶν χαρακτηριστικῶν, μάλιστα δὲ ἐν Ἑλλάδι ἀπαντώντων ἀντιπροσώπων τῶν κυριωτέρων ὑποδιαιρέσεων τοῦ κρατοῦντος ζωολογικοῦ συστήματος συνδυαζομένη μὲ τὴν ἔξαρσιν τῆς διὰ τὸν βίον τοῦ ἀνθρώπου σημασίας των καὶ μὲ πρακτικὴν ἄσκησιν τῶν μαθητῶν εἰς τὰς ἐργασίας, τὰς ἀποβλεπούσας εἰς τὴν συντήρησιν καὶ τὸν ἐξευγενισμὸν τῶν ἐξ αὐτῶν χρησίμων εἰς αὐτόν, ἐπὶ τῇ βάσει δὲ τῆς ἀνωτέρω βιολογικῆς ἐξετάσεως καὶ μετ' αὐτήν.

2. Γενικὴ συγκριτικὴ ἐπισκόπησις τῆς Φυσιολογίας ἅμα καὶ Ἀνατομίας τῶν ἐξετασθέντων ζώων, ὡς καὶ τῶν σχέσεων αὐτῶν πρὸς τὸ περιβάλλον.

3. Σύντομος ἐξέτασις τῆς γεωγραφικῆς ἐξαπλώσεως τῶν ζώων.

Τάξις Δ΄.

Θερινὴ περίοδος. Ὧραι 2

Φθινοπωρινὴ περίοδος. Ὧραι 3.

1. Ἀνθρωπολογία. Ἐπισκόπησις τῆς φυσιολογίας ἅμα καὶ ἀνατομίας τοῦ ἀνθρώπου, ὡς καὶ τῶν σχέσεων αὐτοῦ πρὸς τὸ περιβάλλον.

2. Στοιχεῖα Γενικῆς Βιολογίας. Ἐπεξεργασία τῶν διδαγμάτων τῆς Φυτολογίας, Ζωολογίας καὶ Ἀνθρωπολογίας πρὸς σχηματισμὸν γενικῆς ἐννοίας τῆς ζωῆς καὶ κατανόησιν τῆς σημασίας αὐτῆς ἐν τῇ φύσει ἐπὶ τῇ βάσει διαγράμματος καταρτιζομένου ὑπὸ τοῦ διδάσκοντος, ἔχοντος ὑπ' ὄψει τὴν προηγηθεῖσαν διδασκαλίαν εἰς τὰ μνημονευθέντα μαθήματα.

9. ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

Τάξις Γ΄.

Φθινοπωρινὴ περίοδος. Ὧρα 1.

Στοιχειώδης γεωγραφικὴ ἐπισκόπησις ἑκάστης τῶν λοιπῶν πλὴν τῆς Εὐρώπης ἠπείρων κυρίως ὡς φυσικῶν γεωγραφικῶν ἑνοτήτων ἐξεταζομένων. Σύντομος ἐξέτασις τῶν πολικῶν χωρῶν καὶ τοῦ ἔργου τῶν ἐξερευνητῶν αὐτῶν.

Τάξις Δ΄.

Φθινοπωρινὴ περίοδος. Ὧρα 1.

Γεωγραφικὴ ἐπισκόπησις τῆς ὅλης γῆς.

Ἐπισκόπησις τῶν φυσικῶν γεωγραφικῶν στοιχείων τῆς γῆς ἐν τῇ ἀπ' ἀλλήλων ἐξαρτήσει των. Ἡ γεωλογικὴ διαμόρφωσις τῆς γῆς. Ἡ ἐξέλιξίς της. Αἱ γεωλογικαὶ ἐποχαὶ καὶ τὰ γνωρίσματά των. Ἡ οἰκονομικὴ σπουδαιότης των. Ἡ ποιότης τῶν πετρωμάτων καὶ τοῦ ἐδάφους καὶ οἱ συντελεσταί αὐτῆς. Οἱ παράγοντες τοῦ ὁριζοντίου καὶ τοῦ κατέτου διαμελισμοῦ τῆς γῆς. Τὰ ὕδατα καὶ οἱ συντελεσταὶ αὐτῶν. Ἡ γεωγραφικὴ διάδοσις τῶν ποταμῶν καὶ λιμνῶν. Τὸ κλίμα καὶ οἱ παράγοντες αὐτοῦ. Κλιματολογικαὶ ζῶναι. Τὰ φυτὰ καὶ τὰ ζῶα τῆς γῆς. Ἡ διανομὴ αὐτῶν ἐπ' αὐτῆς καὶ οἱ λόγοι ταύτης.

Τάξις Ε΄.

Φθινοπωρινὴ περίοδος. Ὧρα 1.

Ἐπισκόπησις τῶν ἀνθρωπογεωγραφικῶν στοιχείων τῆς γῆς ἐν τῇ ἀπ' ἀλλήλων καὶ ἀπὸ τῶν φυσικῶν ἐξαρτήσεων ὡς καὶ ἐν τῇ ἐπὶ τὰ φυσικὰ ἐπιδράσει των. Ἡ γῆ ὡς κατοικία τοῦ ἀνθρώπου. Ὁ προϊστορικὸς ἄνθρωπος καὶ ἡ πρωτογενὴς ζωή. Αἱ ἡλικίαι τῆς ἀνθρωπότητος. Ἡ πολιτισμένη ζωή. Ἀρχαῖαι κοιτίδες τοῦ πολιτισμοῦ. Ἡ γεωγραφικὴ διασπορὰ τῶν ἀνθρώπων, ὁ πληθυσμὸς τῆς γῆς ἐν τῷ συνόλῳ καὶ κατὰ φυλάς. Ζῶναι γῆς πυκνῶς καὶ ἀραιῶς κατῳκημέναι. Αἰτίαι συγκεντρώσεως πληθυσμοῦ. Τὰ σημερινὰ κέντρα τοῦ πολιτισμοῦ. Τὰ στοιχεῖα τῆς οἰκονομικῆς ζωῆς, οἱ μὲ αὐτὰ ἀσχολούμενοι κλάδοι της καὶ οἱ συντελεσταὶ τῆς ἀναπτύξεως ἑκάστου. Τὰ μεγαλύτερα κέντρα τῆς γεωργικῆς καὶ κτηνοτροφικῆς παραγωγῆς. Τὰ μεγαλύτερα ὀρυκτωρυχικὰ καὶ βιομηχανικὰ κέντρα. Τὰ κέντρα τοῦ ἐμπορίου. Αἱ μεγάλαι ὁδοὶ τῆς παγκοσμίου συγκοινωνίας (ξηρᾶς, θαλάσσης, ἀέρος). Τὰ στοιχεῖα τοῦ πνευματικοῦ πολιτισμοῦ καὶ οἱ συντελεσταὶ ἑκάστου. Γεωγραφικὴ κατανομὴ τῶν θρησκευμάτων καὶ γλωσσῶν. Τὰ κέντρα τῆς καλλιεργείας τῶν καλῶν τεχνῶν καὶ τῶν ἐπιστημῶν.

10. ΥΓΙΕΙΝΗ

Τάξις Ε΄.

Φθινοπωρινὴ περίοδος. Ὧρα 1.

α) Γενικὴ Ὑγιεινὴ (λοιμώδη νοσήματα, περὶ ἀέρος, ὕδατος ἐδάφους, διατροφῆς, ἐνδυμασίας καὶ κατοικίας τοῦ ἀνθρώπου)

β) Στοιχεῖα νοσηλευτικῆς.

γ) Πρόχειροι βοήθειαι.

11. ΤΕΧΝΙΚΑ

Τάξις Γ΄.

Φθινοπωρινὴ περίοδος. Ὧρα 1.

Ἰχνογραφία.

α) Ἰχνογράφησις ὡς ἐν τῇ Β΄ τάξει.

β) Εὕρεσις τῶν τυπικῶν γραμμῶν καὶ σχηματοποίησις τῶν ἰχνογραφουμένων.

γ) Διακοσμητικὴ ἰχνογραφία, Μελέτη τῆς Ἑλληνικῆς διακοσμητικῆς.

Τάξις Δ΄.

Φθινοπωρινὴ περίοδος. Ὧρα 1.

Ἰχνογραφία.

α) Σπουδαὶ ἐκ τοῦ φυσικοῦ συνθετώτεραι,

β) Διακοσμητικὴ ἰχνογραφία, διακοσμητικὰ σχέδια ἀρχαῖα, βυζαντινὰ καὶ νεώτερα.

γ) Ἐπὶ τῇ βάσει εἰδικῶν εἰκόνων ἰχνογράφησις μνημείων τῆς βυζαντινῆς ἰδίως τέχνης.

12. ΩΔΙΚΗ

Τάξις Γ'.

Φθινοπωρινὴ περίοδος. Ὥρα 1.

Ἁπλαῖ τρίφωνοι ἀσκήσεις. Ἁπλῆ ἔννοια τριφώνου συγχορδίας. Τρίφωνα γυμνάσματα καὶ ἄσματα κλασικὰ καὶ νεώτερα κλίμακος Ντο. Ἀσκήσεις ἀρπισμάτων κλίμακος Ντο. Μείζονες κλίμακες: Ρε, Λα, ὅπως ἐν τῇ Β' τάξει ἡ κλῖμαξ τοῦ Σολ. Τρίηχον (συνεπιγμένον, ἀνεπτυγμένον). Ἐξάηχον. Σχετικὰ γυμνάσματα καὶ ἄσματα.. Μέτρον 3]8, ὅλαι αἱ ρυθμικαὶ μορφαί του. Σχετικὰ γυμνάσματα καὶ ἄσματα. Μείζονες κλίμακες Φα, Σι Ὑφ, Μι Ὑφ ὅπως καὶ ἡ μείζων Σολ. Μέτρον 7]8 γυμνάσματα καὶ ἄσματα. Μέτρον 6]4 (εἰς ἓξ κινήσεις καὶ εἰς δύο). Γυμνάσματα καὶ ἄσματα εἰς 6]8. Ἐλάσσων κλῖμαξ τοῦ Λα ἁρμονική. Διαστήματα αὐτῆς καὶ ᾠδικὴ ἄσκησις ἐπ' αὐτῶν. Ἐλάσσων κλῖμαξ τοῦ Λα μελωδική. Σχετικὰ γυμνάσματα καὶ ἄσματα, μονόφωνα καὶ δίφωνα κλασικὰ καὶ νεώτερα. Γυμνάσματα καὶ ἄσματα τρίφωνα. Σύγκρισις μείζονος καὶ ἐλάσσονος κλιμακος. Ὁμώνυμοι κλίμακες. Ἀρχαία ἐλάσσων κλῖμαξ τοῦ Λα. Γυμνάσματα καὶ ἄσματα δημώδη ἐπ' αὐτῆς. Διπλῆ στιγμή.

Τάξις Δ'.

Φθινοπωρινὴ περίοδος. Ὥρα 1.

Αἱ λοιπαὶ μείζονες κλίμακες (Μι, Σι. Φα διες. Ντο διες. Λα ὕφ, Ρε ὕφ, Ντο ὕφ). Σχετικὰ τῶν κλιμάκων τούτων γυμνάσματα καὶ ἄσματα μονόφωνα, δίφωνα καὶ τρίφωνα, κλασικὰ καὶ νεώτερα, κανόνες πολύφωνοι. Γενικαὶ παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν μειζονων κλιμάκων, ἐναρμόνιοι κλίμακες, Κλειδὶ τοῦ Φα, σχετικὰ γυμνάσματα. Διπλᾶ σημεῖα ἀλλοιώσεως. Αἱ λοιπαὶ ἐλάσσονες κλιμακες (Μι, Σι, Φα, δίες. Ντο δίες, Σολ δίες, Ρε δίες, Λα δίες, Ρε, Σολ, Ντο, Φα-Σι ὕφ Μι, ὕφ, Λα ὕφ). Σχετικὰ τῶν κλιμάκων τούτων γυμνάσματα καὶ ἀσματα μονόφωνα, δίφωνα καὶ τρίφωνα, κλασικά, νεώτερα καὶ δημώδη. Γενικαὶ παρατηρήσεις ἐφ' ὅλων τῶν κλιμάκων. Ἀσκήσεις εἰς τὸν φωνητικὸν σχηματισμὸν τοῦ κύκλου ὅλων τῶν κλιμάκων μειζόνων καὶ ἐλασσόνων.

13. ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΗ

Ἡ διδακτέα ὕλη τῆς Γυμναστικῆς τοῦ Γυμνασίου, συνισταμένη εἰς ἀσκησεις τῆς ὑγιεινῆς Γυμναστικῆς, τῆς σχολικῆς ἀγωνιστικῆς καὶ τῆς κολυμβήσεως,, εἰς παιδιὰς καὶ χοροὺς καὶ εἰς ἐκδρομὰς καὶ πορείας, ἔτι δὲ εἰς ἀσκήσεις στρατιωτικῆς προπαιδεύσεως διὰ τοὺς μαθητὰς καὶ ἀσκήσεις ρυθμικῆς γυμναστικῆς διὰ τὰς μαθητρίας, ἔχει ὡς ἀναγράφεται εἰς το οἰκεῖον Ἀναλυτικὸν Πρόγραμμα τοῦ Ὑπουργείου καὶ εἰς τὸν ὑπ' αὐτοῦ ἐκδεδομένον Ὁδηγὸν τοῦ Διδασκάλου διὰ τὴν σωματικὴν ἀγωγὴν καὶ στρατιωτικὴν προπαίδευσιν τῶν σχολείων τῆς Μ. Ἐκπαιδεύσεως. Ἐκ τῆς ὕλης ταύτης ἡ μὲν καθοριζομένη διὰ τὰ τέως Ἑλληνικὰ σχολεῖα θὰ διδάσκεται εἰς τας δύο κατωτέρας τάξεις τῶν Γυμνασίων, ἡ δὲ διὰ τὰ τεως Γυμνάσια εἰς τὰς τέσσαρας ἀνωτέρας τάξεις αὐτῶν. Εἰς τὸν ὁδηγὸν τοῦ Ὑπουργείου ἀναγράφονται ἐπίσης ὅλαι αἱ μεθοδικαι ὁδηγίαι, αἱ απαραίτητοι διὰ τοὺς δικάσκοντας τὸ μάθημα τῆς Γυμναστικῆς. Ἡ καταν μὴ τῶν ἀνωτέρω σημειωθέντων στοιχείων τῆς διδακτέας ὕλης τῆς Γυμναστικῆς εἰς τὸν διαθέσιμον διὰ τὸ μάθημα τοῦτο χρόνον γίνεται ἑκάστοτε κατ' ἀπόφασιν τοῦ συλλόγου τῶν διδασκόντων ἐν ἑκάστῳ Γυμνασίῳ, λαμβανομένην μετ' εἰσήγησιν τοῦ διδάσκοντος τὸ μάθημα τῆς Γυμναστικῆς.

Ὡρολόγιον Πρόγραμμα τῶν ἀνωτέρων τάξεων τῶν Γυμνασίων παλαιοῦ τύπου.

Μαθήματα	Ὧραι καθ' ἑβδομάδα							
	Θερινὴ περίοδος				Φθινοπωρινὴ περίοδος			
	Τάξεις				Τάξεις			
	Γ'	Δ'	Ε'	ΣΤ'	Γ'	Δ'	Ε'	ΣΤ'
1. Θρησκευτικὰ	1	2	2	1	1	2	2	2
2. Ἀρχαῖα Ἑλληνικὰ	8	8	7	9	11	12	12	12
3. Νέα »	3	2	2	2	3	2	2	2
4. Λατινικὰ	—	—	—	—	2	2	2	3
5. Γαλλικὰ	—	—	—	—	2	2	2	—
6. Ἱστορία	2	2	2	3	2	3	3	5
7. Μαθηματικὰ καὶ Κοσμογραφία	2	2	3	6	4	4	5	7
8. Φυσιογνωστικὰ	2	2	2	3	3	3	3	5
9. Γεωγραφία	—	—	—	—	1	1	1	—
10. Ὑγιεινὴ	—	—	—	—	—	—	1	—
11. Τεχνικὰ	—	—	—	—	1	1	—	—
12. ὨΙδικὴ	—	—	—	—	1	1	—	—
13. Γυμναστικὴ	—	—	—	—	3	2	2	—
	18	18	18	24	34	35	35	36

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:

1. Ἡ θερινὴ διδακτικὴ περίοδος διαρκεῖ ἀπὸ 10 Ἰουνίου μέχρι 15 Ἰουλίου ἡ δὲ φθινοπωρινή, ἀρχομένη ἀπὸ 1 Σεπτεμβρίου διὰ πάσας τὰς τάξεις τῶν Γυμνασίων, λήγει τῇ 31 Δεκεμβρίου, πλὴν τῆς ΣΤ' τάξεως, διὰ τὴν ὁποίαν περατοῦται τῇ 31 Ὀκτωβρίου.

2. Ἡ διάρκεια τῆς διδακτικῆς ὥρας κατὰ τὴν θερινὴν περίοδον ὁρίζεται εἰς 45', τῶν δὲ διαλειμμάτων εἰς 10' πλὴν τοῦ δευτέρου διαρκείας 15', ἰσχυουσῶν διὰ τὴν φθινοπωρινὴν περίοδον τῶν ἄχρι τοῦδε διατάξεων.

3. Ἡ μείζων ἔντασις τῆς διδακτικῆς ἐργασίας δέον νὰ συμπέσῃ κατὰ τὴν φθινοπωρινὴν περίοδον. Κατὰ τὴν θερινὴν ἀποσκοπεῖται ἐν πρώτοις ἀναπροσαρμογὴ τῶν μαθητῶν εἰς τὴν σχολικὴν ζωὴν καὶ τὴν διδακτικὴν ἐργασίαν, ἀνασκόπησις καὶ ἑδραίωσις τῶν κατὰ τὸ παρελθὸν εἰς τὰ κύρια ἰδίως μαθήματα κτηθεισῶν γνώσεων, διὰ τὰ ἐπακολουθήσῃ ἐπεξεργασία νέας ὕλης ἐν ρυθμῷ καὶ κατὰ τρόπον ἀνάλογον πρὸς τὰς συνθήκας, ὑφ' ἃς διατελοῦσιν ἑκασταχοῦ οἱ μαθηταί, προκειμένου ἰδία περὶ μαθημάτων, τὰ ὁποῖα ἀπαιτοῦσι σύντονον πνευματικὴν ἐνέργειαν. Ὑπὸ τὸ αὐτὸ πνεῦμα δέον νὰ ρυθμισθῶσι καὶ αἱ κατ' οἶκον ἐργασίαι τῶν μαθητῶν, αἵτινες δέον νὰ εἶναι ἐλάχισται, εὐχερεῖς, ὡς τὰ πολλὰ δὲ προαιρετικαί.

4. Καθόλου ὁ διδάσκων δέον νὰ μὴ θηρεύῃ κατὰ κύριον λόγον τὴν πρόσκτησιν ὅσῳ τὸ δυνατὸν μεγαλυτέρου ποσοῦ γνώσεων, ἀλλὰ νὰ ἀποβλέπῃ εἰς τὴν ἀσφαλῆ διακατοχὴν τῶν οὐσιωδεστέρων καὶ εἰς τὰ τυπικὰ ἀποτελέσματα τῆς διδασκαλίας, μάλιστα δὲ τὸν ἠθικὸν καὶ ἐθνικο-θρησκευτικὸν φρονηματισμὸν τῶν μαθητῶν.

5. Διὰ τὸ πεπερασμένον τοῦ χρόνου ἡ ἐν τῇ ΣΤ' τάξει τῶν Γυμνασίων διδακτικὴ ἐργασία δέον νὰ εἶναι ἐντατικὴ κατ' ἀμφοτέρας τὰς περιόδους.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 17 Ἰουνίου 1941.

Ὁ ἐπὶ τῶν Θρησκευμάτων καὶ Ἐθν. Παιδείας Ὑπουργὸς

Κ. ΛΟΓΟΘΕΤΟΠΟΥΛΟΣ

Ἐκ τοῦ Ἐθνικοῦ Τυπογραφείου